

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 2. grudna 1879.

List 1.

Ss. trije Kralji.

(Prosto poslov. po: „Ein Kind gebo'r'n zu Betlehem“. „Cantate“ str. 21.)

Pri Betlehemu Detice, Aleluja!
Rojeno je, radujmo se! Aleluja!

Na merali slami v hlevcu tam, Aleluja!
Leži kot Dete Stvarnik sam. Aleluja!

Že Modre pelje zvezde svit, Aleluja!
Poiskat Dete in častit. Aleluja!

Jih z daljnih vodi deželá, Aleluja!
Iz Jutra, Sabe so domá. Aleluja!

Kadilo, miro, in zlató, Aleluja!
Ponižno Mu darujejo. Aleluja!

Skrivnost naznanja trojni dar, Aleluja!
Da ta je Bog, Človek, Vladar. Aleluja!

Deviško Mater priserčno, Aleluja!
Še z Detetom pozdravljajo. Aleluja!

Naj ta veseli, srečni dan, Aleluja!
Gospod bo poveličevan. Aleluja!

Zveličar! bodi počešen, Aleluja!
Ker si kot človek bil rojén. Aleluja!

In sveto Trojstvo bode naj, Aleluja!
Češeno zdaj in vekomaj. Aleluja!

Radoslav.

Regledt bogoljubnih otrok iz vsih časov kerianstva. II.

15. Sv. Germana.

Kakorkoli so si ljudje različni po širokem svetu, v eni reči smo si vendar vsi enaki: srečni namreč bi bili vsi radi. Serce človeško je že tako vsvarjeno, da vedno hrepeni in koperni po sreči. Zato je že sploh navada, da, če hočemo komu vošiti naj boljšo reč, vošimo mu veliko srečo, za god, za novo leto itd. Kadar se srečata dva prijatelja, je skor vaelej prvo vprašanje: „Kako ti je kaj?“ Ko se ljubljani otrok po dolgem ločenju iz tujega zopet verne na mili dom k skerbnim

staršem, je spet prvo sočutno vprašanje: „Kako se ti je godilo po svetu?“ In skor v vsakem pismu prosimo onega, kateremu pišemo, naj nikar ne pozabi odpisati: kako se mu godi, je li zdrav, zadovoljen itd.? In vedno le veselega sporočila radi pričakujemo, žalostnega se ustrašimo.

Vendar polna, neomejena in neprenehljiva sreča bo še le v nebesih: na zemlji se ne iznebimo vse neprijetnosti, ko bi se še tako radi; kajti sedanje življenje je vojskovanje, je le pripravljanje za večni mir v nebeškem raji. Blagrovati smemo tukaj one, ki so si pridobili toliko kerščansko poterpežljivost, da iz ljubezni do Jezusa Križanega nekako lahkotno, celó z veseljem prenašajo naj večje terpljenje.

Tudi ti, mladi bravec, veš že za mnogokaj, kar bi rajše imel drugačno, boljše. Komaj si življenje dobro pričel, pa imaš že svoj križ: težko se ti zdi n. pr. vselej vbogati, zlasti če se kaj zopernega zapové; sitno se ti zdi zdaj učenje, zdaj kako drugo opravilo; znabiti moraš občutiti celó revščino in njene nasledke: mraz, lakoto, zaničevanje itd. In če misliš, da bo potlej boljše, ko odrasteš, se jako motiš. Iz serca ti želim sicer vse dobro; vendar to ti moram že naprej povedati, da s tvojimi leti bodo rastle tudi in se množile tvoje zdaj še male nadloge in težave. Če hočeš tedaj biti moder in srečen za čas in večnost, privadi se prav zgodaj poterpežljivosti po izgledu Izveličarjevem, ki je od svojega otročjega prezebanja v jaslicah do prebritke smerti na križi ves čas terpel, pa terpel kakor naj krotkejše jagnje.

Pa upam, da bolje kakor moje besede te bode podučil izgled terpeče, pa vendar tako srečne svetnice Germane. Svetujem ti, še pozneje kterikrat beri njeno življenje, ako bi te poterpežljivost utegnila kedaj zapuščati.

a) V revščini rojena in vendar bogata.

Ravno je minulo 300 lét, kar je bila na južnem Francoskem v vasi Pibrak l. 1579 rojena deklica, ki si je v svojem življenju pridobila veliko svetost. Pri sv. kerstu so ji dali ime Germana. Očetu je bilo ime Lovrenec, materi pa Marija; pisali so se Cousin (Kuzén).

Pibrak ni daleč od lepega in imenitnega mesta Tuluz (Toulouse), kjer je sv. Tomaž Akvinski pokopan, blizo španjske meje, ne prav daleč od Lurda, sloveče božje poti.

Starši Germanini so bili bogaboječji, pa kaj ubožni. Vse, kar so imeli, je bila priprosta hišica z malim ver-

tom, kjer je bilo nekoliko sadnega drevja. K temu še njiva in nekoliko ovác; to je bilo vse premoženje. Ovce so zaperali v star, že jako slab ovčjak.

Germana je bila tako slabotna in bolehná, da so menili, da koj bo umerla, ko so jo prinesli od sv. kersta. Vendar dete ni umerlo, je živelo; toda živelo skor v vednih bolečinah, ker je imelo celo življenje hudo bolezen bramorjevo. Ta bolezen kri tako spridi, da se narejajo zdaj tu zdaj tam po životu pekoče bezgavke, otekline in rane.

Pač je bila milovanja vredna uboga Germanica: v hiši taka revščina, da je že v naj prvi mladosti čutila pomanjkanje; po telesu pa tolike navadno neozdravljive bolečine!

Vendar eno tolažbo v svoji nesreči, en zaklad, — neprecenljiv zaklad v svoji revščini, je le imela ubožica Germana. Imela je silno dobro, modro in iz serca pobožno mater. Dobra, v resnici blagoselna mati je naj boljše bogastvo za slehernega otroka. Nikoli se ne more Bogu dovolj zahvaliti za to dobroto.

Komaj je Germanica jela hoditi in govoriti, že je kazala nenavadno pobožnost. Mati so jo učili veliko in pobožno moliti v čast britkemu terpljenju našega Gospoda in k preljudi Materi Božji. Pa tudi sami so večkrat prav priserčno v solzah molili za svojo ljubljeno, malo Germanico; in sami so ji bili naj lepši izgled kerščanskega življenja. Nikoli ni slišala iz maternih ust nobene jezne ali pregrešne besede, nikoli ni vidila svoje revne matere nepoterpežljive, nikoli jih ni slišala pritoževati se, ali celo kregati se ali zaničevati koga.

O koliko premore pobožna molitev verne matere in pa njen lepi izgled!

Kako lepo je rastle dobro dete poleg dobre matere! Telo, res da ni bilo zdravo in terdno, a tem lepše so se razvijale njene mlade dušne moči. Skoraj ni bilo pri njej zapaziti tistih otročjih slabost in napák, ki so nasledek izvirnega greha, in se le prerade kažejo tudi pri sicer dobrih otrocih. Nikoli se ni tudi v naj manjši reči zlagala; nikakoršne samoglavnosti in upornosti ni bilo pri njej. Zmiraj je bila krotka, ljubeznjiva in dobrotljiva; in tako hitro je vedila vbogati mala Germanica, kakor bi bila že na očéh uganila misli svojih staršev.

Rada je pomagala in stregla materi, kolikor jim je mogla pri teh letih. Ko so prišli oče od dela, precej je vesela pritekla in jim postregla z vso ljubeznijo in detinsko priserčnostjo, kakor je vedela in znala.

Kadar pa ni bilo družih opravil, poskerbela je za svoje mlado serce. Mater je prosila, naj jo učijo molitvic, naj ji pripovedujejo terpljenje Jezusovo, ali pa kaj lepega o Materi Božji, o angeljih in svetnikih; ali pa je zapela kako detinsko pobožno pesmico. Če niso imeli mati časa se ž njo ukvarjati, je pokleknila Germanica na tla uborne izbice pred podobo Matere Božje in molila je rožni venec ter druge molitvice, ki se jih je bila naučila od dobre matere.

Kadar so ji mati pripovedovali britko terpljenje Jezusovo je potočilo blago dete marsiktero gorko solzico.

Do ubožcev je bila Germanica polna sočutja in usmiljenja. Čeravno še tako majhna, si je zanje jedi pritergovala. V kuhinji je imela v omarici poseben prostorček, kamor je spravljala vse, kar je prihranila za reveže. Kaj radi so ubogi prihajali v to uborno hišico, ker so vedeli, da v njej bivajo dobroserčni, usmiljeni ljudje, kateri, čeravno sami revni, vendar radi in s tolaživno ljubeznijo podelijo, kolikor uterpé.

(Dalje sledí.)

Cerkev — nepremagljiva.

Dragi bralec, kamorkoli se dandanes po širokem svetu ozreš, povsod vidiš, da bojujejo ljudje ljut boj drug zoper drugega, narod proti narodu, država proti državi, pokvarjeni svet proti katoliški cerkvi. Res, ravno dandanes se je boj proti katoliški Cerkvi še posebno vnel, kajti orožje, katero nasprotniki rabijo, je tako mnogoverstno in nevarno, da bi katoliški kristijan moral obupati nad zmago, ako bi ne vedel, kaj je obljubil Jezus Petru: „Ti si Peter, in na to skalo bodem zidal svojo cerkev, in peklena vrata je ne bodo premagala!“ Ta obljuba pa navdušuje vsakega vernega kristijana, tem bolj, ker iz človeške zgodovine vseh časov ima živo poterjenje te obljube Božje. Koliko bojev prebila je Cerkev od svojega početka, kolike potoke kervi so prelili verli spoznavalci in mučeniki za njo. Kolikrat bila je že v taki nevarnosti, da je svet mislil: sedaj mora katoliške Cerkve konec biti; a zastoj bilo je vse sovraštvo, nasprotje, preganjanje. Iz vsacega boja vstala je Cerkev prenovljena, vterjena; dvigati je jela močnejše in krepkeje svoje moči; razširjevala je vedno na dalje kraje oznanovanje sv. evangelija, in množilo se je vedno bolj število zvestih sinov skerbni materi. Brez nasprotnikov Cerkev nikdar ni bila in tudi nikdar ne bode; ali gotovo je tudi, da ona nikdar premagana ne bo. „Pošljem vam Duha resnice, ki ostane pri vas do konca sveta!“ V ognju se zlato čisti, v vednem boju si pridobivajo brautilji cerkveni mnogoterih nebeških zakladov, s kterimi bodo po smerti veseli stopili pred večnega Sodnika. Sovražniki pa, ki jih je imela sv. Cerkev in jih še ima, so različni, vojskujoči se z različnim orožjem.

Pervi, hudi sovražnik sv. Cerkvi je prostozidarstvo, ki je razširjeno bolj ali manj po vseh deželah, posebno med tako imenovanimi „olikanci“. Nevarni so ti ljudje posebno zaradi tega, ker imajo v rokah vsa sredstva, s kterimi vplivajo tako škodljivo na celo družbo človeško.

Kakor so nekđaj Turki, ko so leta 1453 Carigrad si osvojili, derli ko strašna nevihta proti zahodu, moreč in požigajoč, kar jim je prišlo na pot, iz katoliških Cerkvá tergali sv. Križ in obešali va-nje svoj polomesec; podobno dandanes hočejo prostozidarji iztergati iz serc vernih katoličanov spomin na Odrčenika, uničiti hočejo vero s tem, da smešijo njene naprave, pa tudi s silo jo zatirajo.

Drugi sovražnik sv. Cerkvi je liberalizem, ki se kaže posebno v političnem življenju. Vse vstavne države bridko čutijo, kakošen sad rodí liberalizem. Pred malo časom kazal se je z vso silo na Nemškem, in sedaj se je k nesreči naselil tudi na Francoskem. Nespremišljeni Francozje s svojim protivernim počenanjem priklicujejo v deželo maščevalno roko, ktera jim bi morala vendar od leta 1789 v dobrem spominu biti. Liberalci okužujejo s svojim puhlim govoričenjem celi svet, kričé vedno prostost za vse, a ubogo ljudstvo vklepajo v naj hujše okove, v pravi železni jarem.

Tretji sovražnik današnjega časa proti sv. Cerkvi so novošegni judje. Ti se sicer ne menijo za svojo vero, a kerščanstva vendar ne sprejmejo; marveč naselili so se po kerščanskih deželah, da sesajo mozeg iz ubozih ljudi, da jih dervé v dušno in telesno nesrečo. Kakor so nekđaj kričali Pilatu: „Križaj ga, križaj ga!“ enako dandanes vpijejo: Iztrebite Cerkev!

Še četrtega sovražnika sv. Cerkve naj imenujem. To je novošegna filozofija, ki hoče vse resnice z umom svojim razlušiti, ki ne pripozná nobene veljave, ki le to veruje, kar z roko otipa. Posebno so tem modrijanom

tern v peti katoliške verske resnice, ktere smešijo in jih hočejo spodkopati. Čudeži se jim posebno smešni zdijo; to tudi ni čudno, ker ako ne pripoznajo osebnega, edinega Boga, tudi čeznatornih del ne morejo umeti; toda tega umeti tudi nečejo, ker imajo pokvarjeno serce. Ta sovražnik je posebno dandanes jako nevaren. Modroslovje se dandanes obdelava v mnogih knjigah, ki se hitro, kakor strup, razširjajo po organizmu človeštva in razjedajo duševno zdravje mladine in odraslih. Treba je tudi temu sovražniku ustaviti se; to pa se mora zgoditi z enakim orožjem; tudi katoliški svet mora se bolj poprijeti modroslovja, a ne modernega, ampak onega, katero so priporočili sv. Oče v zadnji encikliki. Podlaga katoliškemu modroslovju naj bode Tomaž Akvinski. Le tako bode mogoče od strupa modernega modroslovja omamljeno človeštvo gotovega dušnega pogina rešiti.

To so, dragi bralec, štirje naj poglobitnejši sovražniki sv. Cerkve. Zelo so nevarni, ker so stotero obdarovani s časnim premoženjem, ki ga rabijo v kužne svoje namene. Najviše državne službe imajo pogosto v svojih rokah; ni tedaj čuda, da se njihov zanikarni vpliv tako razširja po vesoljnem svetu. Ni je moči, ki bi se serčno z vso silo ustavljala tem zvičajnim nakanam; zastoj se oziraš po rešitvi iz tega neznosnega jarma, ne najdeš kmali odprtih ušes za prošnje v prid sv. Cerkve.

Tako je stanje naše Cerkve; gotovo ni veselo. Toda ali čemo maloserčni biti zaradi tega? Ali hočemo pravično orodje odvreči in k svojim sovražnikom prestopiti? Ne, tega ne; dolžnost katoličanov je: krepko braniti pravice sv. Cerkve povsod, kjer se ponudi prilika, kajti zmaga naša pod praporjem sv. Križa je gotova. Sej tudi Jezus je terpel, bil zaničevan in zapuščen; ali za velikim petkom zaznalo se je jutro, ko se je Jezus veličastno iz lastne moči vzdignil iz groba, je svoje sovražnike osramotil, samega sebe pa poveličal. Tudi Cerkev, njegova namestnica na zemlji, terpi, je zaničevana in prezirana; ali tudi za njo prišla bode zarija vesele zmage in prostosti; tudi ona bode iz tega boja prevoljena in vterjena vstala in poveličevala svojega Boga!

(Dalje sledi.)

Slovanski katoličani v Avstriji in njihovi raztreseni bratje ali njihova „diaspora“.

Katoliška Francija daruje vsako leto čez milijon goldinarjev za zunanje katoliške misijone; katoliška Nemčija zlasti skerbí za svojo družbo sv. Bonifacija. — Namen te družbe je vse-skozi znan, namreč, podpirati in zderževati katoliške misijone po nemških „diasporah“, to je, po tistih krajih, koder katoličani v večem ali manjšem številu živijo med obilno večino protestantskih prebivalcev. Družba sv. Bonifacija je ustanovila in vterdila že marsiktere misijonske postaje s cerkvami, šolami, potrebnimi posestvi; druge pa podpira dotlej, da se tudi té s pomočjo Božjo in dobrih prijateljev morejo same zderževati.

Tudi slovanski katoličani imajo svoje „diaspore“, to je, katoliške brate, ki so sredi med razkolništvom in islamstvom (med razkolnimi Greki in Turki) in se prav malo skerbí za njihove duhovne potrebe. Vsak katoliški kristjan se z milovanjem ozira na revni stan katoliških cerkvá pri njegovih bratih v poprešnjem turškem cesarstvu. *) Sicer pa sami tudi znotraj mej svoje Cis-

*) Spoznati mora, kdor „Danico“ prebira, da zlasti vérna Kranjska dežela že več lét precej veliko stori, kakor za druge

Translitave imamo svoje „diasporne“ kraje; ozirom se le v Dalmacijo.

Ravno v naših dnevih, ko se s politiško povzdigo in oprostovanjem saj po nekoliko ob Donovi za slovanske katoličane druží tudi versko, je zadnji čas, naj bi katoliški Slovani resno mislili na to, kako bi tej narodni in verski dolžnosti jeli zadostovati.

Undan se je v Zagrebu zbral stalni odbor duhovnov in svetnih gospodov v ta namen, da bode zbiral darove za zidanje pogorele stolnice v Sarajevem. — To je nauk za nas. — Kar se je tukaj zgodilo le za posamezen primérljej, to naj bi se razširilo za materielno skerb v prid vse slovanske „diaspore“ na Avstrijskem in zunaj.

Ako bi se n. pr. ustanovila Ciril-Methodova družba za podporo slovanskih misijonov in bi imela okrajne odseke po posameznih slovanskih večih mestih in bi se sestavil veliki odbor, kteremu bi se izročila skerb za skupno djanje vsih; bi se gotovo po taki vravnavi naglo zbrali lepi zneski za ta ravno tako patrijotiški kakor verski in kulturni namen (Tako n. pr. je vravnana družba Leopoldova za Ameriko, Marijina za srednjo Afriko itd.)

Veliki odbor bi se vsako leto zbral v določenem mestu, n. pr. v Pragi, ali pa zaporedoma v raznih glavnih mestih, in njegova naloga, se vé, bi bila tudi ta, da preiskuje stan, potrebe in razmere raznih raztresenih katoliških srenj, pa da po katoliških časnikih naznanja iz posameznih misijonov prihajajoče sporočila.

Bog daj, da bi katoliški Slovani spoznali, kako važni in pomenljivi za duhovni in časni blagor vsih njihovih slovanskih bratov so njih katoliški misijoni, posebno zdaj, ko slovanski Jug določniše v zgodovino stopa. Naj bi se torej ne ustrašili tudi nekterih darežljivost v časnih rečéh za tako vzvišen namen.

U. T.

Slabo podučena mati, njen Milček in njegov angelj-rarh.

Bil je Sveti dan, tako merzió — merzlo, pa vendar tudi tako lepo — lepo.

Otročiči so imeli po vsih hišah jaslice, molili so Božje Dete, ki je prišlo iz nebés na zemljo nesrečne ljudi odrešit večne smerti.

Tudi mamin Milček je imel svoje jaslice v kotičku; pri njih je ročice sklepal, pokleknil pa molkal k nebeškemu Detetu lepo — lepo.

„Smiljeni Ježček, kako si ti lep; o naj pridem k tebi v svitle nebés!“ Tako prosí Milček pred jaslicami. Ježček ga lepo pogleda in mu k sebi migne: Milčeku pa se zdi, da se je lepo nebo tam gori na višavi zanj odperlo in angelcev velike trume mu gre dolijo iz nebés naproti. Še tisti dan pobiča glavica zabuba, — zbolel je na Sveti dan.

Obolel je na Sveti dan, na novo leto že je bil v hladno zemljo djan... Glavica bila je Milčeta zabolela, njegovo mamo pa sercé. O kako se je bala zanj, ko je bolehal! „Ne bo, ne bo umeri: Bog je dober, ne more mi deteta uzeti“, je rekla mati večkrat.

misijone, tako tudi za naše južne brate. Veliko lepih darov gre vsako leto v Adrijanopol, v Banjaluko itd. Ravno te dni smo poslali čez 400 gl. zbirk za cerkev in pogorelce v Sarajevo. Se vé, da veliko več, celó izdatno bi se pomagalo, ako bi se ravnali po nasvetu spoštovanega gosp. dopisnika in zlasti, ako bi se tudi drugi Slovenci bolj poprijeli izgleda Kranjcev.

Vr.

Ali Milček je slabel, slabel, — zatisnil je lepi očesci malo pred novim letom.

Mati je bila žalostna, prežalostna, govorila je v grozni britkosti tako, kakor se od Boga govoriti ne smé. Bilo ji je tako hudo, da ni več mislila na dobrega Boga, ampak le na svojega mertvega Milčeka.

Tolažil jo je dobri Milčetov oče, tolažil stric in sosodje, tolažili jo celó še hčerki dvé; mati pa ni več mislila na Boga, obhajale so jo černe misli maloupa in obupa.

Milče je bil na mertvaškem odercu med cvetličjem in lučicami, kakor angelček. Mati je vedno le vanj imela vperte oči, ki so bile kakor steklene. Ni vidila nikogar, rasun le Milčeta, ki je še zdaj z malo odpertimi očesci na mamo gledal, kakor bi hotel reči: „Mama, mama, potolažite se: o da bi vi vedili, kako je meni dobro!“

Sinčka devajo v malo okinčano rakvico, — mati omedlí. Sinčka odnesó na pokopališe. Mati se na pol zavé, praša, „kje je Milček moj?“ — Odgovor: „Ne skerbi, mati, dobro je shranjen.“ — Mati roke vije, zdihuje, govori čez ljudi, ki so ga odnesli, kakor se govoriti ne smé. „Ne bom, ne bom sama tukaj, moram za detetom...“

Neprevidoma se čuti na pokopališu. Séde na grob, ki je bil opasan z živim simzelenom in z naj lepáimi cveticami obaejan, kakor da bi bilo spomladi. Zakliče v grob: „Milče, Milče moj, kje si?“

Kar neprevidoma njen sinček pred njo stoji... Oh, kako mati po njem seže, kako ga objema in poljubuje sladko — sladko! Vsa je srečna, vsa vesela. „O ti serček moj edini“, mu šepče, „tak' vendar le nisi umerl?“

Pred Milčetom je bilo razpotje v prihodnjost: pot na levo in pot na desno, in mati zagleda Milčeta zapored na dveh potih in v dveh podobah. Na levi poti ga vidi 21letnega mladenča, pijanega, s kolom v roki, ko ravno beriči po njem segajo, da ga popeljejo v ječo, ker je nekoga v pretepu ubil. Vidi pa tudi veliko denara in blaga nakopičenega: bilo je tisto, kar je bil pokradel očetu, materi in je zapravljaj v slabih — slabih družinah...

Mati se grozno prestraši, oči odverne od tega groznega pogleda, se oberne na desno pot. In kaj vidi tam? Milčeta, ki kakor štirileten detek hoče k božjemu Detetu v jaslicah: neka žena pa mu na vso moč brani, godernjá in z veliko nejevoljo Milčeta nazaj vleče. Le prav težko se ji deček izterga, angelci mu pomagajo, da k Jezušku pribeži... Mati to hudo ženo bolj na tanko, reano pogleda, in spozná, da — je prav ona sama ta žena, — silovito se prestraši, na vsih udih se trese. V tem trenutku jo nebeška svitloba obsije, prikaže se ji nekdo in jo prijazno pa tehtno popraša: „Ali me poznaš, žena?“ Reče: „Kako te bom poznala, ker te še nikoli vidila nisem.“ „Angelj varh sem tvojega malega sina, zarad čegar smerti ti mojega Boga in ljudi krivičiči! Kar vidiš tam ob levi poti, to je tvojega sina čakalo, ako bi bil dalje živel. Ti, ki si bila vanj bolj zamaknjena kakor v Boga, bi ga bila zmehkužila in napéno isredila. Bil bi žalost in sramota staršem, nesreča ljudém, sam sebi pa poguba... Ali ni tedaj prav, da ga sveta in češena previdnost Božja zdaj k sebi pokliče?“

Mati se strahú prebudi — bila je v medlevicah od truda in žalosti zaspala — in ko oči odpré in se sdrami, zasliši zvonove, ki so ravno milo peli k pogrebu njene sinčka. Kakor blisk áine kviško, se verže na kolena, roke sklone, visoko kviško vzdigne in na ves glas hvahí večno usmiljenega Boga, kateri vse prav dela.

Ogled po Slovenskem in dopisí.

Vošila za novo leto 1880.

I.

ProVIDe aMICE! LabItVr qVoqVe eCCe annVs tIBL.

Skerbi, dragi! vse na svetu mine;
Let' za letom tudi tebi zginé.

II.

Dies torqVentes Cor, MeherCLE! transferVnt: sIs CoenobIta! eXVrge — Ito.

Ojme! v mukah zopet let' in dan
V časov morje dans je pokopan:
Ko pušavnik svetu daj slovó,
V stan'! za večnost delaj jadernó!

III.

IMperII AVstrIae naVItae ConCeDatVr paX Laeta.

Ljubljeni cesarstva Vlárar in pastir
Kliče: St'rite letos med narodi mir!

IV.

ConCorDIaM praeCor! paX eXoptata VenIet, Laeta nobIs. FIat, fiat!

Edinost, prosim, bodi Vam blagrena:
Prirastla oljka bo mirú zelena,
Ki blagor je za blage vse ljudi, —
Naj se, naj se gotovo dogodi!

V.

CLerVs:

NaVItae LeonI DeCIMO tertIo saLVs trIBVatVr!

Duhovstvo vsaki blagor Léonu Kermarju
Želi, vesoljne Cerkve zvestemu Vladarju.

VI.

AeMonIaDIBVs preCor CVncta, fiat, fiat Lactifer — BenVenVtVs.

Ljubljančanom na kupe vsih dobrót
Želi goreče Pater Benvenut.

VII.

VIVo CoenobIta senIor, annI PrImorDIa eXpeCto, sInt fELICIA nobIs.

Samostancev starašina
Pričakujem nov'ga leta;
Zieg naj ne teži spomina,
Srečo, blagor naj obeta.

P. B.

Iz Ljubljane. Božičnica, silo prijazna in spodbudna, se je predstavljala v uršulinskih šolah na Sveti večer z jaslično igro. Čuditi se je, kako izurjeno, omikano in svetim dogodbam primérno so božične svete skrivnosti predstavljale gospodičine. Naj omenimo le par prizorov. Eden pastircev si je bil oko poškodoval, ko je med ternje tekel za jagnjičem, da ga je Jezušku v dar prinesel, in prišel obezan k jaslicam; ko pa pred jaslicami jagoje daruje, mu je bilo v vsih prav veliko začudenje kar precej oko zdravo. — Gospodar, prošén od sv. Jožefa za prenočevanje, odgovorí, da tega ne more, ker žena in vsi otroci so mu bolni v hiši, pa tudi nima s čim postreči; ako pa hočeta iti v hlev, naj bode, „soj tam je tako bolj gorko, kakor pa v hiši“. Tudi jima v štalico pošlje poslednje, kar premore od jedila. Kadar pa svitloba vse prešine in se sliši angelako petje, pride gledat, kaj je to in pripoveduje z nezmérnim veseljem:

„Ne vém, kaj je to: kadar so moja žena in otroci jedli ostanke tistega malo jedila od popotnikov, je bilo kar neprevidoma vse v moji hiši čisto zdravo, žena in otroci! — Poslednjič so bile vse deklice z različni darovi obdarovane. Koliko take veselice pomagajo k lepi in blagi odgoji mladine, si sleherni lahko misli, in po pravici so starši hvaležni, kateri hčere dajo v take šole.

Iz Ljubljane. (Božičnica deškega zavetiša. Komu je še treba zavetiša?) Prav vesela božičnica je bila v nedeljo večer v Alojzijevišu. Veljala je dobrotnikom in dečkom ljubljanskega zavetiša, azila, za uboge dečke. Pričujejoči so bili premilostni gospod knez in škof, visokorodna gospa pl. Kallinova, soproga deželnega predsednika, in veliko druge gospode in občinstva. Dr. Gogola je v začetnem ogovoru omenil, kako je ta slovesnost vesela za dobrotnike in za dečke, katerih ima naprava 41, kolik vpliv in blagor imajo dobrote za človeštvo še za pozne čase, kaj namreč bi bilo iz teh dečkov, ako bi ne bili dosegli te dobrote? Tudi je izrekel upanje, da se doseže dostojna naprava, ki bi svojemu namenu popolno zadostovala. Rekel je tudi nekatere besede mladenčemu, kako morajo biti hvaležni, pobožni itd. — Nasledovalo je prav živo petje in deklamovanje, iz česar je bilo očitno, kako lepo se mladina olikuje v ti napravi. — Naslednjič so bili mladenči v velikem številu obdarovani ter so prejeli dobre obleke velike cule. To je bilo veselje! — K sklepu so višji pastir ob kratkem omenili nezmernih milost božičnih praznikov, nekoliko delj se pomudili pri prazniku tega dneva (nedolžnih otročičev), ki je pravi praznik azilskih dečkov. Razlagali so, kolika dobrota je zavetiše, zahvalili dobrotnike. Mladenče pa so opomnili, da sv. Vincencij Pavljanski je prvi vzrok, da zdaj te dobrote uživajo, njega naj zvesto časté, se mu priporočujejo, varujejo naj se greha, za dobrotnike pa naj pridno molijo. Blagoslovili so pričujoče, — in pričel se je „bazar“ ali razprodaja raznih reči v prid zavetnice. — Škoda, da ni pomočkov še za več mladenčev, zakaj dosti je dečkov, ki bi bili prav potrebni, pa tudi vredni zavetišnice. Nahajajo se, ki komaj opoldan imajo kje malo hrane, zjutraj in zvečer pa nič gotovega, in tudi za obleko se jim hudo godi. — Pa tudi za odrašene, postarne in stare reveže in reve naj bi se že enkrat napravila kaka ubožnica, kako sprejmiše. Sej ni treba za to palače ali grada, kakor jih dela nova era za otročaje. Pri zmernih zahtevah bi se n. pr. za eno ali dve ubožnici prihranilo, kar se včasih v eno samo babilonsko poslopje vtakne. Ne le mladine, ampak tudi odrašene zanemarjene in zapuščene je dolžnost sprejemati, likati in mikati po svojem načinu. Za olikovanje tacih so pa sposobni in poklicani zlasti cerkveni redovi, kateri so se sami svetu odpovedali in bolj poznajo vrednost človeka — tudi naj bolj revnega in zanemarnjenega — kakor pa posvetni ljudje. Redovni ljudje tako rekoč z reveži in med reveži živé, jih učijo Bogu in ljudem hvaležnim biti za dobrote. Kdor bi to nalogo razumel in enako napravo pospešil, ta bi bil moder mož, dobrotnik terpečega človeštva. Sv. Vincencij Pavljanski, za nas Boga prosi v ta namen! Prosi prav živo in izdatno!

Iz Gaze v Sveti deželi, 5. grudna. Misijski J. Gatt, ki smo ga že enkrat omenili, je prejel prelepo podobo Marije D. Angelske, poslano po pn. g. fajm. Fr. Hrovatu, in vsled tega je poslal zahvalo in pismo, iz kterega smo glavne reči posneli, kakor nasleduje.

Nekako pred enim tednom smo prejeli zaboj s podobo — čisto nepoškodvano. Že je na oltarji, pa za-gernjena; — odgernili jo bomo namreč še le 8. grudna. Ta tabla je naj gorči olupšava naše kapele, v kateri imamo zdaj Božjo službo za naše katoličane. Č. g. Nahmatalla

(t. j., Naamat-Allah, ali „milost Božja“) že pridiga vsako nedeljo; ne moremo pa še dajati sv. blagoslova, ker nimamo, kar je k temu treba. Namesto tega se v arab-skem jeziku pojó lavretanske litanije. Upamo, da pobožni dobrotniki nam bodo kmali mogoče storili, našo kapelo bolj vravnati in s potrebnim jo previditi. Tukaj velikrat naj potrebnih reči ne dobimo, ter si jih moramo naročiti iz Jerusalema, ali iz Jaffe.

V Jaffi je zdaj še tako gorko, kakor v Evropi po leti, in danes k temu veje še vroč veter. Mesto (Gaza) je obširno in ima več oddelkov (kvartirov). Velika mošeja, ki je bila nekdanj keršanska stolnica, stoji blizu naše hiše. Tri ladije ima in je ne mara še iz časov cesarja Justinijana, ali še iz bolj stare dobe. Grad, ki zdaj služi za vladno poslopje, je iz križarskih časov, bil pa je l. 1799 od Bonaparta hudo izdelan. V Gazi sta dva telegrafa, turški in egiptovski, in pa turška pošta. Kvarantina (priporonica zaradi kuge sumljivih) v Gazi in Hebronu, ki je stala letnih 10.000 frankov, s celim mejnim kordonem (stražo) ob južni Palestini, je opuščena, in zdravniki z nadzorniki vred odpravljeni. Ta priporonica je zdaj čisto nepotrebna, ker turški popotniki (badži) ne hodijo več po suhem v Mekko, ampak po Sueškem prekopu.

Undan so zaperli nekega „muker-ja“ (turškega postrežčeka), ker je bil na sumu, da je umoril starega moža, ki ga je imel spremiti v Jaffo. Po raznih popraševanjih je kajmakam (krajni sodnik) zagemel vanj s besedami: „Potepuh, ti si ga ubil!“ „Ne v mestu“, je zadeti odgovoril. (Lep izgovor!) Kajmakam v Gazi je bil med tem prestavljen v Jaffo; namesto njega boje pride kajmakam iz Jaffe v Gazo. Sicer pa je edo, kakor drugi. Turki so undan imeli veliki post „bajram“, in obtajali so ga 5 dni zaporedoma.

Ker se je naš misijon v Gazi pričel, je to naklonilo greškega patrijarha, da je tudi on poslal nekoga višjih v Gazo v (razkolniški) samostan, kateri je bil že več let prazen. Vendar se pa poslanemu tukaj prav nič ne prileže, ker ne more z nikomur govoriti; uméva namreč le samo greški jezik. *)

Razgled po svetu.

Sedanje stanje. Božični prazniki, veseli spomin človeškega odrešenja, dajejo tudi upanje za rešenje od politiške nadloge. Judovski in framasonski listi tožijo in tarnajo, da liberalizem v šibre gre. Na Nemškem, na Laškem in povsod se ljudem oči odpirajo ter spregledujejo, kam jih je privleklo lažnjivo prostomišljaštvo.

Na Francoskem in Španjskem v ministerstvu in v zbornicah kipí; hudobni principi se med seboj tepejo, kakor sploh hudobija sama v sebi razdjanje nosi. Na Francoskem so vsi ministri predsedniku Grevy-u poslali odpoved; že imajo nove ministre „gambetovce“. Vse gre z naglimi koraki na verhunc liberalizma v šakah Gambetovih in njegovih pajdašev. Kolikor hitreje kviško pleza, toliko prej ga bo konec. — Pri zadnji seji mladolaške zbornice v Rimu je neki poslanec kaj čversto zaznamnjaval blagre lažnjivega liberalizma. Rekel je namreč: „Naše stanje je tako, da naj manjši nevarnost nam v trenutku nakoplje zgubo našega premoženja in našega poštenja.“ Kakor na Francoskem, tako se godi zdaj v Belgiji;

*) Mladenči naši pošteni, ogibajte se malopridnosti in učite se jezikov, kar je dan danes posebna potreba vsakemu, če bi imel tudi le v domači deželi ostati. Gulec enega samega jezika je mutec, če le čez prag stopi.

strašno se napenjajo mavtarji, da bi mladino čisto od Cerkve in Boga odverovali, ter spачili.

Rimsko. Kardinali in prelati so 24. grudna sv. Očetu vošili vesele praznike. Namestnik Kristusov je o tej priliki spregovoril o miru in o pogojih, s katerimi se dá doseči. Neka družba, ki se opira na spačene nauke, podira mir v državnem redu, v družinah in v osebnostih. Cerkev je tolikrat čudežno svetu zopet povernila mir z močjo milosti in svojega visokega poslanja; upajmo, da se bo to tudi zdaj zgodilo. Toda pri vsem sedanjem nepokoju ima sicer sv. Stol in Cerkev nepretresljiv mir. Edinost vsega škofijstva z apostoljskim Stolum in duhovnih pastirjev z verniki je svitlo spričevanje za ta notranji mir sv. Cerkve. To je nepremagljiva moč. Sv. Oče radi ponudijo mir, toda stanoviti v svojih naukih in v brambi vsih svetnih in duhovnih pravic sv. Cerkve. Opominjajo pa k zaupanju, tudi takrat, ako bi se človeški pomočki in upi zdeli temu čisto nasprotni. Na podlagi poslednje enciklike (o naukih sv. Tomaža Akvinskega) se bodo obnovili pravi nauki, ki se zlagajo z nepremeljivimi načeli keršanske resnice in pravice, s tem bodo duhovi razsvitljeni se na boljši pot obrnili in tolikanj doželeni mir bo zopet zacvetel. S tem vošilo so dali apostoljski blagoslov.

Italia benedetta! Na otoku Sardiniji je dan na dan veči groza. Prefekta v Cagliari in Sassari zahtevata nagle pomoči zoper strašno lakoto z denarom, za očitno varnost pa z žandarji, ker številne hudodelske družali se dervijo po otoku in globijo kar cele teržiče. — Above majore. — Znamenita je bila poslednja seja laškega parlamenta pred Božičem, 21. grudna. Poslanec Savini je namreč pohvalil prerajeno Italijo, v kateri se umira za lakoto in mrazom; „Unità“ pristavlja: „za semenom komunizma, ki se je trosilo med ljudstvo.“

Mraz, lakota, bolezn, miloserčnost in brezserčnost v Parizu. Toliko snega je padlo letos v Parizu, da ga že nad 30 lét ne pomnijo toliko, in mraz je do verhunca povzdignil revšino pri neštevilnem prebivalstvu. Vsled tega se pa miloserčnost dobrih ljudi do čuda razodeva. Nabirajo se po časnikih milodari, ki znašajo že nad 600.000 hr; nastale so društva, ki skerbijo za reveže; tako n. pr. so postavili dve veliki očitni dvorani, kateri se kurite in siromaki se hodijo po dnevi in po noči grét. Druge društva skerbijo za živež revežem, ker vstanovili so ljudske kuhinje, v katerih siromakom brezplačno delijo živež.

G. Saint Genest, vodja teh društev, ki nabira denar in osebn. obiskuje stanovanja revežev, zagotavlja, da ne more popisati siromaštva, kakoršno je vidil. „Nesrečni od mraza in lakote komaj po koncu stojé ter se vojakujejo s smertjo. Vidil sem ubogo staro ženo, ki je bila pokurila vse stare skrinje, ktere so bile njeno edino posestvo, da bi ogrela oterpnjene nožice svoje majhne vnukinje, kar se ji pa ni posrečilo, ker je sama imela vse smerznjene roke; tedaj je gledala proti vratam pričakovaje kakega nesnanega dobrotnika, da bi ji bil pomoč prinesel v njeni grozoviti sili.“ — „Vidil sem“, nadaljuje g. Saint Genest, „šest majhnih otročičev, katerih naj stareji je imel komaj 9 lét, enega poleg drugega v postelji, ktera je bila pa podobna bolj pasjemu kot človeškemu ležišu; stareji so ležali nepremakljivi, ter razodevali tako vdanost v svoj žalostni stan, ki se mora obóudovati nad majhnimi otroci; drugi mlajši so trepetali kakor lačni vrabci; nobeden pa se od mraza ni prederznil iz postelje stopiti. Med tem je njih mati vsa obupana hodila po sobi.“ — Vidil je po drugih hišah sobe, v katerih ni bilo ne mize, ne stolov, ne drugega pohištva, v kakem kotu so ležali prebivalci s majhnimi otročiči vred.

Vse bolnišnice v Parizu so prenapolnjene; v nobeni sobi ni več prostora le za enega samega bolnika. Vsak dan prosi nad 100 bolnikov za sprejetje v bolnišnico, in se vsim odreče; potem gredo prosit v drugo bolnišnico, kjer so s enakim odgovorom odpravljeni; in tako pripeljejo tiste, ki ne umerjejo po poti, umirajoče v njih stanovanje. Zdravniki, ki obiskujejo reveže po njih hišah, pripovedujejo grozovite reči. V neki hiši so našli pri merzlem ognjišu starega moža in njegovo ženo; mož je bil umerl po noči, žena je pa mraza in lakote umirala; v hiši ni bilo ne drobtinice kruha in ne drugega živeža; nekoliko slabih cunj je bilo njih edino posestvo.

Take revšine, pravi omenjeni vodja, ni bilo še nikoli v Parizu, kakor zdaj, ko se je ondi vterdila republika.

Grozovitosti mraza in lakote ne presega nobena druga stvar, kakor neusmiljenost prostomišljicev v srenjskem odboru, kateri je bil 8. t. m. sklenil, da se mora odreči in ustaviti vradna podpora, ktera se je dosihmal delila zavetju neozdravljivih otrok, pod vodstvom usmiljenih bratov sv. Janeza od Boga; ondi so slepi, mutasti, pokvarjeni in sploh betežni otroci; dozdej so vse vlade spoštovale in podpirale tisto zavetje. Gambetta in večina njegovih brezvérskih, brezvestnih in brezčutnih pajdašev pa le to misli, kako bi katoliško vero in katoliške škofe in duhovstvo terli. Ni čudo da nad mesto s tako brezbožno gosposko tolike nadloge prihajajo.

Cvet in sad zveste molitve.

Prošnje.

Nevarno bolna prosi bratovskih prošenj za zdravje, če je Božja volja. — Brat svojo sestro ponižno priproča v bratovsko molitev N. lj. G. prečv. Serca, da bi, od merzlice zeló terpinčena, na mogočno priprošnjo kmalo ozdravela. Zahvala se bo očitno oznanila. — Na nogi bolna prosi bratovske molitve.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec prosinac 1880.

I. Glavni namen: Razsvitjenje postavodajalcev in svetovalcev.

II. Posebni nameni:

7. prosinca. Sv. Valentin. Priporoč.: Bolniki in hirajoči. Terdovratni in ponočevalci za spreobrnjenje. Cerkev na Ogerskem.

8. Sv. Severin. Priporoč.: Cerkev na severu. Zatrene treh naj bujših pregréh v deželi. Živa vera v družinah.

9. Sv. Marcellin. Priporoč.: Kteri so v naj večji nevarnosti pogubljenja. Opušenje opravljanja, obreko-vanja in laži. Volitev stanú.

10. Sv. Pavel puš. Priporoč.: Samski. Spreobrnjenje mlačnih. Obvarovanje sv. čistosti.

11. Nedelja 1. po sv. 3 Kr. Evang.: 12letni Jesus v tempeljnu (Luk. 11). Sv. Teodosij. Pripor.: Nektore pritezne zadeve. Mladenči. Cerkev v Palestini.

Male duhovne vaje.

Da novo leto dobro začneš, ne pozabi dnevnih molitev vsak dan zvesto opraviti. Ali moliš klečé vsako jutro? Ali se odkriješ opoldan in zvečer, kadar „Ave-Marija“ zvoní? Ne mara sedaš k jedi in od jedi vstajaš brez molitve? Sram te bodi pred vsimi stvarmi,

ako se prederneš tako nehvaležen biti Stvarniku za njegove darove!

Jutranja molitev mora obsegati zahvalo k sv. Trojici, da si bil čez noč nesreče, nagle smerti obvarovan; sklep čez dan greha se varovati; priporočanje v Marijino pomoč, v brambo angela varha in v priprošnjo svojega patrona ali patrone. Sv. Frančišek Salesij pravi, da molitev našega duha pred obličje božje luči povzdigne, našo voljo pa žerjavici nebeške ljubezni približa.

Zraven molitve je silno koristno tudi premišljevanje. Kdor vsak dan pol ure ali saj četert ure premišljuje, zamore vsak mesec enkrat pod navadnimi pogojami popolnoma odpustek zadobiti. — Ako kdo očitno ali osebno (posamezno) uči, kako naj se premišljuje, zadobé učeči in podučevani vsaki pot sedem lét in sedemkrat 40 dni odpustka in vsak mesec popolni odpustek pod navadnimi pogoji.

V nekterih bukvah se nahajajo dvanajstere skrivnosti Jezusovega Detinstva ali njegove mladosti z molitvicami, ki se lahko opravljajo o božičnem ali tudi drugem času, in so z duhovnimi dobrotami obdarovane.

Jezus, moj Bog, čez vse ljubim Te. (Vsaki pot, ko se pobožno izreče, 50 dni odpustkov.)

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Občni zbor duhovskega podpornega društva ljubljanske škofije bode v sredo ob 10 dopoldne 28. prosinca in sicer v vel. semenišu — po dovoljenji škofovem. — Dnevni red: 1. Pozdrav gosp. predsednika; 2. poročilo tajnikovo in blagajnikovo; 3. posamezni nasveti; 4. volitev novega odbora.

Za stradajoče Istrijane se povsod kaže bratovsko sočutje in usmiljenje. Med drugim je odbor 1. konference sv. Vinc. v ponedeljek svojo zbirko za ubožne — 14 gl. —, v torek pa odbor 2. konference enako zbirko — okoli 15 gl. — prepustil za isterske stradajoče.

Iz Žaline, 22. grudna. (Poterdilo.) Hvaležno poterjujem, da sem zopet prejel 21 gold. 34 kr., nabirk po „Zg. Danici“ za pogorelce na Blatu. Stoterna zahvala bodi vsim darovalcem, Vam pa za trud!

Gr. Jakelj.

Vreme, 22. grudna. (Poterdilo.) S hvaležnim srcem poterdim, da sem od sl. vredništva „Zg. Danice“ nabranih 109 gl. 33 kr. prejel, ktere hočem precej med uboge pogorelce v gor. Vremah razdeliti. Ravno tako sem tudi prejel od č. g. Ant. Jugovica, župnika v Borovnici, 7 gold. — Bog poverni vsem dobrotnikom, ki so se usmilili revnih, od mrasa derhtajočih pogorelcev. Hvaležnih solc v očeh revežev Bog gotovo ne bode pozabil!

Ant. Fetich-Frankheim,
župnik.

Iz Mengja, 29. grudna. (Poterdilo.) Lepa hvala, Bog plačaj tudi v tretjič poslano darove za naše pogorele Tersince, to je: 15 gl. 20 kr.

Jan. Zorc, župnik.

Z Verhniko, 21. grudna. (Poterdilo.) Po „Zgodnji Danici“ nabrane in našim pogorelcem v tretjič poslano darove v znesku 8 gl. sem prejel in isrekam v imenu poškodovanih Vam in vsem dobrotnikom naj toplejšo zahvalo.

M. Šlibar, dekan.

Iz Pazina, 29. grudna. Velečastiti gospod Jakob Dolenc, vikar stolne cerkve v Ljubljani, je poslal velečastitemu gospodu o. Hugonu Novljan-u v Pazin za stradajoče Istrijance in uboge šolarčke enkrat 12 gl., potem zaporedoma 5 gl., 20 gl. in 15 gl. (skup 52 gl.), katere je imenovani gospod odboru za stradajoče v Istri izročil.

Odbor isreka obema gospodoma in vsem darilcem za imenovano lepo svoto naj toplejše zahvalo. V imenu odbora za stradajoče v Istri.

J. Berbuč, c. kr. profesor,
tajnik.

Opomba. V omenjenem znesku so tudi zbirke „Zgod. Danice“.

Vr.

V Gorici v metropolitanski cerkvi je bil od 14. grudna do Božiča ljudski misijon v laškem jeziku. Močno hvalijo, kako pridno se je narod vdeleževal in nadjajo se obilnega sadú.

V Opačjem selu sta 14. grudna čč. oo. Dolijak in Tomazetič pričela ljudski misijon. — Ravno ta dva bode sv. misijon imela tudi v Solkanu.

Iz Verone nam piše afrikanski apostoljski vikar in škof Daniel Komboni, da zarad mraza ne more v Ljubljano priti, kakor je bil namenjen. Pršel se je bil namreč v une kraje zdravit, kar smo že povedali. Druga novica je, da njegovi undan v dopisu iz Kaire omenjeni novi misijonarji so že prišli v Berber. Škof pravi: „Hočemo srednje-afrikanskega satana ubiti in ondotne ljudstva h katoliški veri spreobrniti. Molite in pomagajte!“

Fr. Hladnikova modra previdnost. Ta véliki učenjak je poslednji čas vedno imel pred seboj na mizi sveto pismo in življenje svetnikov, iz katerih bukev si je dal brati vsak dan od mladenčev. (Bil je namreč na sadnje čisto slep.) Rekel je: „Storil sem za prihodnji rod, kar je bilo v mojih slabih močéh, moram pa tudi na večnost misliti, da ne bom nepripravljen, ko me Vsegamogóčni pokliče“.

Naj tukaj imenujemo cvetlice, ktere so po tem našem slavnem rojaku imenovane, namreč: Hladnika pastinacifolia (Reichenbach), Hladnika golocensis (Koch), Gentiana Hladnika (Host), Scabiosa Hladnika (Host), Salix Hladnika (Biatzovsky), Carophyllum Hladnikum in Viola Hladnika (Reichenbach).

Hladnik je bil tudi pisatelj. Spisal je n. pr.: Zgodovino keršanstva, vesoljno zgodovino od stvarjenja sveta do 3. puniške vojske, obravnavo o ascetiki, selsko anatomijo, gerško mitologijo, katehetiko, naravoslovje vseh treh razdelkov, zgodovino botanike, razne spise in duhovne govore. To pa v nemškem, latinskem, francoskem in tudi nekaj v „kranjskem“ jeziku. Menda ljublj. licealna bukvarna in muzej imata njegovo zapuščino.

Ena pijanec za novo leto! Švedski kralj Karol XII je v svoji mladosti strastno rad vino pil. Enkrat se je bil celó upijanil. V takem stanu je enkrat hudo zmérjal in razšalil svojo mater. Drugi dan ga je eden njegovih prijatelov opomnil, kako bridko in razšaljivo je mógló biti njegovo večerašnje obnašanje postarni materi. — Karol prijatla mirno poslušal, resno in v serce ginjen to reč premišljuje, poslednjič reče s živostjo: „Prinesite mi steklenico naj boljšega vina in kozarec.“ — Zgodil se. Kralj vsame steklenico in kozarec v roko in gre h kraljevi materi. „Madame“ (gospa moja mati), ji reče, „včera sem Vas razšalil in Vam krivico storil“. Nato kozarec do verha natoči, ga v pričo začudene matere do sadnje kaplje ispije, in reče: „To je bil sadnji kozarec vina, ki sem ga pil; zdaj pa nič več ne, vse moje žive dni“. In bil je — mož beseda.

Tepežkarici in otročja malopridnost.

„Tepežkat sve priše.“

„Ali ste pa bile že pri sv. maši?“ (Bila je nedelja.)

Eva: „Jaz sem bila že pri peterih“ (?). Druga: „Jaz pa še ne.“

„Zakaj pa ne?“

„Bom še bila (bilo je že blizu enajste ure), in pa čevljev nimam, — te-le so mi mati posodili.“

„Tako! Za potikanje po hišah so dobri materini čevlji, ali za v cerkev pa ne? Ti porednost poredna! Le hitro v cerkev, da dobiš še sv. mašo, če je ni zdaj, mrašč pa iti o 1/2 12, takrat ko je poslednja maša. Ali ne veš, da saj od 7. leta naprej mora vsak kristjan hoditi k sv. maši ob nedeljah in praznikih? Po sv. maši pridi in dobiš kaj za „rešenje.“ (Pri tepežkanji otroci pravijo: „Rešite se, rešite se!“)

V Terstu je bila v kapucinski cerkvi 14. grudna s veliko slovesnostjo blagoslovljena podoba bresmadežnega Spočetja Marije Device za oltar v stranski kapeli. Podoba je nad 6 čevljev visoka, prav umetno delo nekega Napolitanca; cerkev je bila natlačena z verniki in ko se je odgernilo ogrinjalo, katero je pred blagoslovom podobo pokrivalo, je vse ljudstvo s spoštovanjem pokleknilo, počastilo nebeško Kraljico, solze ginjenosti in veselja so se lesketale v očeh priučujočih. Po blagoslovu je sledil prav ginljiv govor, potem pa procesija s podobo okoli cerkve med godbo in slovesnim petjem Marijnih pesem. Po procesiji so postavili podobo v oltar, pri katerem se je obhajala slovesna sv. maša.

Osoljena. Bil je svoje dni kmet, ki je šel k gospodu župniku in prosil, „naj mi posodijo dva mernika žita.“ „Prav rad“, je bil odgovor; „le pojdi v skedenj in si ga vzemi.“ Kmet gre, pa ne najde nič v skednju, in to pové gospodu župniku. „A takó“, odverne župnik, „beržčas, da nisi še prinesel nazaj žita, ki sem ti ga lani bil posodil, sicer bi ga pač bil našel.“ Kmet se je sramoval svoje nevhvaležnosti in o prihodnji žetvi je posojeno žito prinesel.

Poslednje novice. Tudi v Srbiji gospoduje lakota. Skupština (derž. zbor) v Nišu je privolila pol milijona ali tudi cel milijon frankov na posodo vzeti, da se po-

maga stradajočim v jugosahodnem delu serbske zemlje. — Pruski kultusminister Puttkamer gre dalje proti boljji poti, dovolil je zopet dobre katoliške šolske bukve (potreba tudi v Avstriji, n. pr. v pripravnicah), dopustil učiteljem učence k Božji službi voditi. Cesar je posebno zadovoljen s ministrovim djanjem. — Angležem na Afganskem se zopet bolje godi. General Roberts je Afgane premagal in razpodel, veliko jih potolkel, obsedel glavno mesto Kabul.

Blagobrotni darovi.

Za stradajoče na Isterskem: Č. gosp. Jan. Kapus, župnik v Kropi, 18 gl. — M. J. 1 gl. — G. Lorenc G. 2 gl. — J. Jereb 1 gl. — J. Rihar 1 gl. — Liza N. 1 gl. — Deklica 1 gl. — Preč. g. sem. vodja in kan. dr. A. Čebašek 5 gl. — Andrej Klobučar 50 kr. — Polona 1 gl. — N. N. 1 gl. — Marijana s tovarišicami 4 gl. — Č. g. J. K., ž. n. D., 2 gl. — Kan. preč. g. pl. Pavker 1 gl. — Č. g. župn. S. Robič 1 gl. — Č. g. kat. Ant. Keržič 1 gl. — N. N. 3 gl. — Mina Kogovšek 45 kr.

Za sv. Očeta: N. N. 5 gl. — M. Kogovšek 1 gl.

Za afrikanski misijon: Neka družina 10 gold. — Č. g. I. Šalehar 3 gl.

Za sv. Detinstvo: Č. g. I. Šalehar 1 gl. — Teres. Koprivec 24 kr. — Neka družina 10 gl. — Po č. P. J. Kosu 3 gl. — Neimen. po č. g. A. Žlogarji 50 kr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. Ant. Pint. na Z. L.: Opravljeno. — M. Otoničar v Čern.: Sporočeno založništvu. — G. J. Kap. v Kr.: Naročnina opravljena. — G. M. D—ć v Terstu: Poročili založništvu. — G. Iv. K—ć v Gor.: Oddano založništvu.

V a b i l o

k naročevanju na

„ZGODNJO DANICO“

za novo leto 1880.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, Marija, Jožef!

„Danica“ je začela svoj 33. tečaj in prijazno vabi vse spoštovane Slovence k obilnemu naročevanju. Zagotovila sta nam dva nova čeversta gospoda svojo stalno pomoč, in zanašamo se na dosedanje verle pomočnike pri tem, da sami delamo neprenehoma leto in dan. Tako bode list svojo nalogo, ako Bog dá, k zadovoljnosti spolnoval. Bog, ua mogočno posredevanje Brezmadežne zavetnice tega lista obilno in preobilno plačuj vsem dosedanjim in novim podpornikom, čitateljem in prijatelom njih dobroto in priljudnost! Zdaj pa še vsim veselo novo leto.

„Zgodnja Danica“ stane:

za celo leto po pošti	4 gold. 60 kr.,	— v tiskarni prejemaná	4 gold.
„ pol „ „ „	2 „ 40 „	— „ „	2 „
„ četert „ „ „	1 „ 30 „	— „ „	1 „

Naročnina naj se po najcenejši poti poštnih nakaznic pošilja pod naslovom: Blaznikova tiskarna v Ljubljani.

Vredništvo in založništvo.